

Příběh umění Vítězslava Rubera

V doprovodném slově k hustopečské výstavě Vítězslava Rubera poněkud neskromně parafrázuji název knihy Ernsta H. Gombricha, klasika dějin umění 20. století. Především proto, že divákovi, hledajícímu a pokoušejícímu se nalézt v umění potěchu a smysl, doporučuje přistupovat k uměleckému dílu nepodjatě, čistě, s otevřenou myslí a penzem otázek, na které dílo odpoví pouze v případě, že je známe. Vztáhnout dílo Vítězslava Rubera k těmto premisám je možné právě proto, že jeho tvorba pramení z nezkaženého, upřímného zdroje. Z amatérského nadšení v dobrém slova smyslu a téměř autodidaktizmu, spojeného s nezlomnou vůlí tvořit, bez ohledu na to, jaké vládnou aktuální trendy na současné výtvarné scéně.

I Gombrich tvrdí, že umělecké dílo může být velké bez ohledu na to, zda použije prostředky, které jsou v dané době aktuální a často tendenční. Stále aktualizovaná povaha děl Ruberových leží formálně v estetice poslední čtvrtiny 20. století, kterou přirozeně nasával s dobou a svými soukromými učiteli. A s časy, ve kterých vystavovat a prodávat v *Díle* mělo zvuk. Přitom stát nezávisle na vlastních základech, morálních i ideových, bylo možné za podmínek, které autory nutily přijímat konvenční profese. (Jak dojemně tato doba začíná připomínat dnešek, jen bez ideologického nátěru.) Pro Vítězslava Rubera se však jeho profesionální angažmá, jako radiologického asistenta, stalo, k jeho štěstí, životně určujícím, promlouvajícím do jeho osobité imaginativní tvorby.

Základem Ruberovy tvorby je však krajina. Krajina nereálná či realitou inspirovaná, nikoli však mimeticky kopírovaná. Imaginativní krajina. Krajina, která má však blíže než ke krajině klasického pojetí, k multiplikovanému Rorschachovu testu, s jeho surreálnými záhadami. V jeho skvrnných dimenzích divák nalézá právě motivy krajinné, obohacené příběhem, náladou či strunným akordem lavírovaných ploch, rytmizovaných ostrými stopami prorývání a šrafování, včetně hledání kontur rozvoje motivů a jejich zmnožování.

Ruberova díla jsou opatřována názvy, které však mají spíše povahu nadějně kotvy pro méně zkušeného diváka, jenž by se v množství rozvíjejících se a bujících abstraktních elementů mohl ztratit. Přes to však sám autor doporučuje oprostít se od názvu díla a ponechat volné pole působení imaginativním vjemům, k estetickému zážitku, kde hlavní roli hraje struktura, rytmus, barevnost, atmosféra či moment košatějšího příběhu násobících se, ryze výtvarných forem.

Vítězslav Ruber se drží osvědčené palety ověřených výrazových prostředků, které jeho díla činí rozpoznatelnými po stránce autorské manýry, ale odváží se i k výstřelkům a pokusům, zapojujícím konceptuální přístupy, ve chvíli, kdy se probudí jeho profesionální Já a zdrojem úvah a inspirace k následnému výtvaru se stane rentgenový snímek, procedury a mentální mechanismy související s jeho pořízením.

Do světa imaginativních krajin se tak rázně vborcují kompozice související s fyzikálními dimenzemi ryze racionálního uvažování. Všepronikající paprsky přinášejí ze světa fyziky do světa krajinné imaginace specifickou prozářenost a vrstevnatost pohledu, který autor při tvorbě používá. Vzhledem k určité, osobně přiznané, nedostatečnosti ve vnímání barevného spektra, se Ruberovy kompozice sdružují do chromatických skupin v určité jednotnosti, která jako by simulovala záměrné ztížení podmínek výběru výtvarného, a především barevného rejstříku, typického pro grafiku. Fotografie Ruberových děl připomínají svým působením velkoformátová grafická díla. V originálech je jasně rozpoznatelná autorova rezervovanost ke klasickým malířským postupům. Měl-li by být jeho projev nějak stručněji charakterizován, přikláněl bych se k novotvaru *grafizující malba*, která autorovi přináší duševní i fyzickou potěchu a nikoli složitá muka při hledání světem otrásajících témat a pátrání po jejich adekvátním znázornění.

Vítězslav Ruber divákovi přináší před zraky a duši zcela přirozeně a upřímně to, co ve své tvorbě při jejím vzniku sám hledá. Imaginaci, emotivnost, harmonické a disharmonické protiklady a protínalady, radost z provozovaného výtvarna. Nabízí vizuální a citové naplnění často vyprahlé duše diváka, který v příběhu umění Vítězslava Rubera nachází to, co v tvorbě jiných, či v osobní realitě, často zoufale postrádá.

Přívětivost.